

Article Info/Makale Bilgisi

✓Received/Geliş:15.03.2022 ✓Accepted/Kabul:26.04.2022

DOI:10.30794/pausbed.1088158

Research Article/Araştırma Makalesi

Gökmenoğlu, M. ve Yavuz, İ. S. (2022). "Kamu Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisine Yönelik Çalışmaların Bibliyometrik Ağ Analizi", *Pamukkale Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 52, Denizli, ss.231-252.

KAMU HARCAMALARI VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK AĞ ANALİZİ*

Mustafa GÖKMENOĞLU**, İsmail Sadık YAVUZ***

Öz

Kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ilişkisi ekonomi literatüründeki en önemli konulardan birisidir. Literatürdeki ilgili çalışmalar arasındaki ilişkinin incelenmesinin yeni araştırmacılara daha net ve geniş perspektifli bir başlangıç sunacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, bu iki değişken arasındaki ilişkiyi inceleyen literatürün ortak ve farklı yönlerini belirlemeye çalışmaktır. Bu yönler belirlenirken Web of Science çekirdek koleksiyonundan derlenen, 1975-2021 dönemi kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ile ilgili 3498 çalışma; VOSviewer yazılımı ile analiz edilmiş ve bibliyometrik ağ haritaları çıkarılmıştır. Yapılan analiz neticesinde literatürün genelinde Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Almanya gibi gelişmiş devletlerin sahip olduğu kurumlar ve bu kurumlara bağlı olarak çalışan yazarların ön plana çıktığı ve literatürü şekillendirdiği görülmüştür. Çalışmalarda kullanılan kamu harcamaları ve büyüme anahtar kelimelerinin yanı sıra maliye ve para politikası anahtar kelimelerinin de sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir. Belirli sınırlılıklar çerçevesinde ortaya çıkan 3498 çalışmanın genel itibarıyla 2005 yılından sonra hızla artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kamu harcamaları, Ekonomik büyüme, Bibliyometrik ağ analizi, VOSviewer.*

BIBLIOMETRIC NETWORK ANALYSIS OF STUDIES ON THE RELATIONSHIP BETWEEN GOVERNMENT EXPENDITURES AND ECONOMIC GROWTH

Abstract

The relationship between public expenditures and economic growth is one of the most important issues in the economics literature. It is thought that examining the relationship between related studies in the literature will offer new researchers a clearer and broader perspective. The aim of this study is to try to determine the common and different aspects of the literature examining the relationship between these two variables. While determining these aspects, 3498 studies on public expenditures and economic growth for the period 1975-2021 compiled from the Web of Science core collection; It was analyzed with VOSviewer software and bibliometric network maps were produced. As a result of the analysis, it has been seen that the institutions owned by developed states such as the United States, England, Germany, and the authors working under these institutions come to the fore and shape the literature. In addition to the public expenditures and growth keywords used in the studies, it has been determined that the fiscal and monetary policy keywords are also frequently used. It has been determined that 3498 studies, which emerged within the framework of certain limitations, increased rapidly after 2005 in general.

Keywords: *Government expenditures, Economic growth, Bibliometric network analysis, VOSviewer.*

*"Kamu Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisine Yönelik Çalışmaların Bibliyometrik Ağ Analizi" adlı makale çalışması, "Kamu Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Kırılgan Beşli Örneği" adlı tez çalışmasından türetilmiştir.

**Doktora Öğrencisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye ABD, ISPARTA.

e-posta: mustafa.gokmenoglu.1@gmail.com (<https://orcid.org/0000-0002-9188-1645>)

*** Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Maliye ABD, ISPARTA.

e-posta: ismailyavuz@sdu.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0002-0070-1363>)

1. GİRİŞ

Devletler vatandaşların refahını, hak ve özgürlüklerini koruyabilmek adına kamu kaynaklarını etkin ve verimli şekilde kullanmakla mükellefler (Işık ve Demir, 2012: 148). Sosyo-ekonomik ihtiyaçların giderilmesi aynı zamanda ekonominin sürekli olarak büyümesi ile yakından ilişkilidir. Bu perspektif; ekonomik büyümenin sadece toplam çıktıda sağlanan artış olarak değil aynı zamanda sosyal ve toplumsal sınıfların bir bütün olarak değerlendirilebilmesinin önünü açmıştır (Acemoglu, 2012: 555-556).

Toplumsal refahın artırılması, hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması gibi olgular hem kamu harcamaları hem de ekonomik büyüme ile alakalıdır. Bu kapsamda kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin geçmişten günümüze önemli makroekonomik sonuçları oluşmuştur. Özellikle 1929'daki Büyük Buhran ile ortaya çıkan ağır ekonomik kayıplar klasik iktisadi doktrin uygulamalarının ve politika önerilerinin sorgulanmasına neden olmuştur. Söz konusu dönemde yaşanan sanayi üretiminin %30'dan fazla düşüşü, birçok ticari bankanın iflası, işsizlik oranlarının %25'i aşması ve borsalarda %90'lara yaklaşan kayıplar yaşanmıştır. Ek olarak krizin getirmiş olduğu ağır sonuçların da etkisiyle Keynes'in de aralarında olduğu birçok iktisadi düşünür ve okul tarafından klasik iktisadi doktrinin esas aldığı bırakınız yapınlar-bırakınız geçsinler ve her arz kendi talebini yaratır gibi görüşlerin ağır eleştirilere maruz kalmasına sebep olmuştur (Brue ve Grant, 2012: 455; Skousen, 2007: 134). Klasik iktisadi doktrinin esas aldığı arz yönlü politika görüşlerinin aksine, Keynes ekonomide talep eksikliğinin var olabileceğini ve bu nedenden ötürü ekonomik dengenin bozulabileceğini söylemektedir. Bu tür bir talep eksikliğinden kaynaklı dengesizlik durumunda satın alma gücünü arttıracak (efektif talep) uygulamalara girişilmesi gerektiğini öne sürmüştür (Keynes, 2006: 21-24). Keynes'in savunduğu bir başka düşünce ise hükümet gerektiğinde tam istidamı, fiyat istikrarını ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek için uygun mali ve parasal politikaları aktif olarak kullanmalıdır. Klasik iktisadın savunmuş olduğu devletin adalet, eğitim ve güvenlik dışındaki sektörlerde faaliyet göstermemesi gerektiği görüşünü bu düşünceyle derinden eleştirmektedir (Brue ve Grant, 2012: 457). Keynes, hükümetlerin tam istihdamı, fiyat istikrarını ve ekonomik büyümeyi sağlayabilmesi açısından kamu harcamaları gibi maliye politikası araçlarının da etkin kullanılabileceğini söylemektedir. Keynes'in ortaya atmış olduğu bu görüşe karşılık olarak Wagner kanunu literatürde etkin bir şekilde kullanılmış ve kamu harcamalarının ekonomik büyümeyi tetiklediği birçok teorik ve ampirik çalışma yapılmıştır. Wagner, kamu sektörünün ekonomideki payının, mevcut faaliyetlerin yoğunlaşması ve yeni faaliyetlerin geliştirilmesi nedeniyle artacağını savunmaktadır. Mevcut ve yeni faaliyetlerin geliştirilmesi sayesinde ekonomik büyüme arttıkça kamu harcamalarının da artacağını öne sürmektedir (Black, Hashimzade ve Myles, 2017: 767). Özetle kamu harcamaları milli geliri artır görüşünün savunucusu olan Keynes ve milli gelirin kamu harcamalarını artacağı görüşünü savunan Wagner ekonomi literatüründe kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ilişkisinden ortaya çıkan makroekonomik sonuçların ana odak noktalarından biri olmasına neden olmuştur. Makroekonomik sonuçların değerlendirilmesi adına yapılan teorik ve ampirik çalışmalarda ekonomi literatüründe özellikle 1960'lı yıllardan sonra keskin bir artışın yaşandığı gözlemlenmektedir (Snowdon ve Vane, 2017: 29-31).

Kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi esas alan çalışmalarda ilişkinin nasıl gerçekleştiğinin tespiti ve ortaya çıkan sonuçların incelenmesi amacını taşıyan bu çalışmada, "kamu harcamaları" ve "ekonomik büyüme" anahtar kelimeleri etrafında şekillenen literatürün bibliyometrik ağ analizi ortaya konulmaktadır. Bununla birlikte çalışmada ilgili değişkenleri konu alan literatürdeki en çok atıfa sahip makaleleri derleyerek, yapılan çalışmaların yönünün tayin edilebilmesinin kolaylaştırması da amaçlanmıştır. Çalışma genel hatlarıyla üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kullanılan bibliyometrik ağ analizinin teorik ve kavramsal çerçevesinin yanında ağ analizi için kullanılacak olan kısıtların belirtilmesi yer almaktadır. İkinci bölümde analize konu olan çalışmaların yıllara göre atıf ve yayın sayıları, doküman türleri, ülkeleri, yazar(lar)ı, kurum ve ülke iş birlikleri ve anahtar kelimelerine göre değerlendirmeler sunulmuştur. Üçüncü bölümde ise kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki üzerine yapılmış ve belirlenen kısıtlar neticesinde en çok atıf aldığı tespit edilen çalışmaların kısa bir değerlendirmesi yapılmıştır.

2.YÖNTEM

Bibliyometrik olarak yapılan ilk çalışma “Journal of Documentation” dergisinin 1969 Aralık sayısında yayınlanan Alan Pritchard’ın “Statistical Bibliography or Bibliometrics?” adlı çalışmasıdır (Broadus, 1987: 373). Pritchard (1969), bibliyometrik çalışmayı kitaplar dergiler ve bunların yanında diğer yazışma araçlarının istatistiksel ve matematiksel yöntemler uygulanarak literatürün modellenmesi olarak tanımlamıştır. Bibliyometriyi Lancaster (1977), yazarlık, yayınlar ve literatürün kalıplarını incelemek için çeşitli istatistiksel analizlerin uygulanması yöntemi olarak açıklarken; Diodato ve Gellatly (1994), bilginin dağılımında yayıncılık ve iletişim modellerini incelemek için sayımdan hesaplamaya kadar matematiksel ve istatistiksel tekniklerin kullanımı olarak betimlemiştir. Tanımların ortak noktaları incelendiğinde bibliyometri veya bibliyometrik analiz, genel hatlarıyla literatürün ortaya çıkarılması, eksik ve çalışılmamış alanların tespitini içeren bir yöntem olarak ortaya çıkmaktadır.

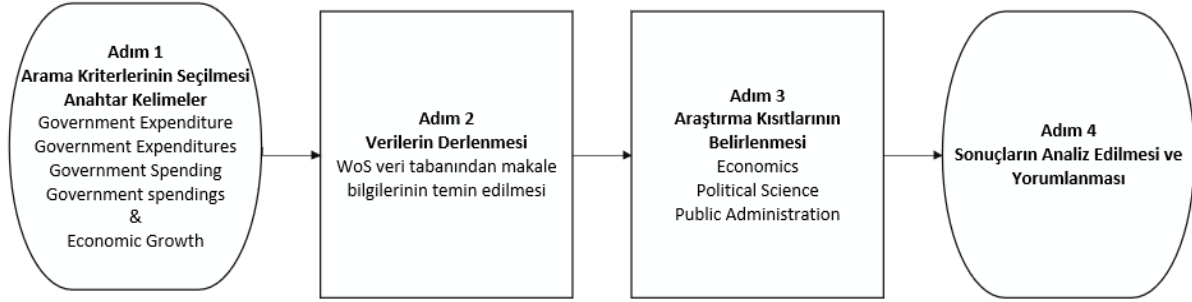
Bibliyometrik çalışmalar, geçmiş araştırma bulgularını sentezlemek ve belirli bir araştırma hattını ilerletmek için en önemli adımlardan biridir. Bilim insanları geleneksel olarak literatürde yapılmış olan çalışmalardan elde edilen bulguları anlamlandırmak için iki yöntem kullanmıştır. Bunlardan birincisi yapılandırılmış bir literatür taramasının nitel yaklaşımı, ikincisi ise meta analizin nicel yaklaşımıdır. Bibliyometrik araştırma, nicel araştırma yöntemlerine dayanan, bilimsel alanların ve disiplinlerin tespitine yarayan geleneksel yöntemlere alternatif oluşturan modern bir yöntemdir (Zupic & Čater, 2014: 429).

Bibliyometrik araştırmalarda belgeler, anahtar kelimeler, yazarlar ve bilimsel kaynak ağlarının analizine dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu ağların incelenmesi sonucunda çalışma ağının yapısı ve bağlantıları hakkında bilgi edinmek mümkün hale gelebilmektedir. Bibliyometrik analizlerde haritalama ve kümeleme yöntemleri ile üç tür sorunun çözümü için çaba harcanmaktadır (van Eck vd., 2010: 284). Bu sorunlar şunlardır:

- Belirli bir bilimsel alandaki ana konular veya ana araştırma alanları nelerdir?
- Bu konular veya alanlar birbirleriyle nasıl bir ilişki içindedir?
- Belirli bir bilimsel alan, zaman içinde nereye nasıl bir gelişme göstermiştir?

Bibliyometrik araştırmalarda harita ve kümeleme yönteminin kullanılması ve yukarıda belirtilen sorunların çözümü için kullanılan programlardan birisi VOSviewer programıdır. Kullanılabilecek birçok yazılımın aksine VOSviewer programı bibliyometrik harita ve kümeler oluşturmayı kolaylaştıran ve bunun yanında yüksek miktardaki verileri işleyebilen ve bunları anlamlı çıktılara dönüştürebilen bir program olarak karşımıza çıkmaktadır (van Eck ve Waltman, 2010: 523). Literatürün geneline yönelik yapılan bibliyometrik araştırmalara yeni bir soluk ve düzen getiren program sayesinde yazarların alan hakimiyetini daha çok artırarak, yapılacak olan çalışmalara yol gösterici olabilecektir. VOSviewer programında yararlanılabilecek bir diğer durum ise bibliyometrik araştırmalarda akademisyenlerin yıllara oranla çalışma eğilimleri, konuların dağılımı ve gelişiminin tespit edilmesidir (Ağcasulu ve Yavuz, 2021: 106).

Literatürdeki her alan için uygulanabilecek olan bu analiz yöntemi hiç şüphe yok ki ekonomi alanına da uygulanabilmektedir. Ekonomi literatüründe söz konusu analiz yöntemini kullanan çalışmalara bakıldığında, Şimşek (2020), Wang vd. (2020), Ağcasulu ve Yavuz (2021), Akbaş vd. (2021), Alnajem vd. (2021), Swanson ve Santamaria (2021), Şimşek ve Küçükşen (2021) gibi yazarların analiz yöntemini kullanarak ekonomi alanına katkı yaptıkları gözlenmektedir. Yapmış olduğumuz bu araştırmada da ekonomi literatürü incelenmektedir. Yukarıda sayılan çalışmalar ile bu çalışma arasındaki ortak nokta ekonomi olmasına karşın özelde kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiye yönelik literatürde yapılmış olan çalışmaların ağ analizi ortaya çıkaran bir çalışmadır. Çalışma aynı zamanda literatürde tespit edilebildiği kadarıyla bu alan üzerine yapılmış ilk çalışma özelliğini de taşımaktadır. Söz konusu çalışma yukarıda bahsedilen özelliği nedeniyle literatürdeki diğer çalışmalardan ayrılarak alana özgün bir perspektif kazandırmaktadır.

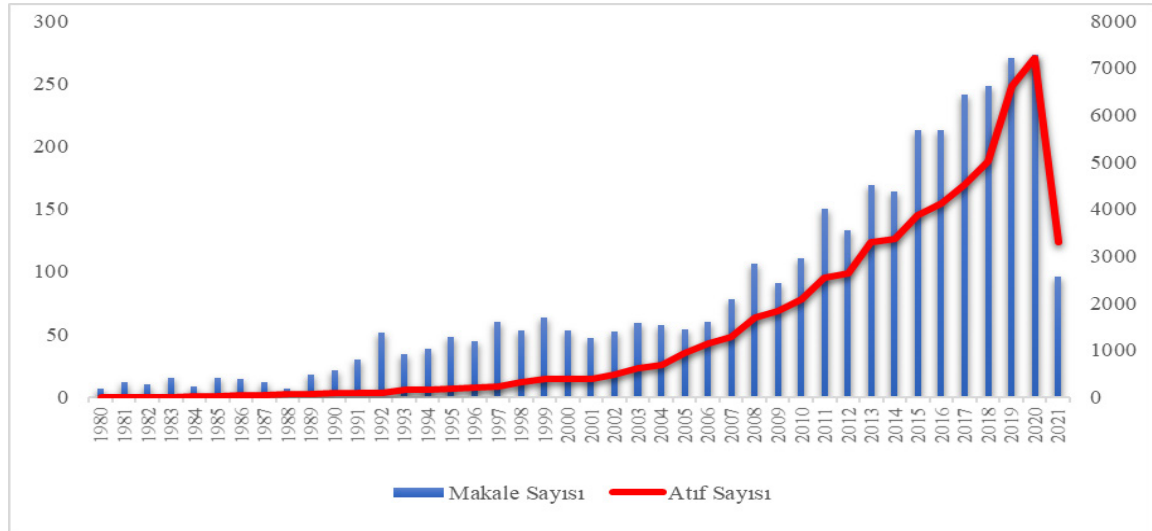
Şekil 1: VOSviewer Akış Şeması

Kaynak: (Ruiz-Real, Uribe-Toril vd., 2018: 3).

Şekil 1'e göre bibliyometrik analizde izlenecek yöntemin birinci adımı arama kriterlerinin seçilmesidir. Çalışmada anahtar kelimeler "government expenditure (kamu harcaması)", "government expenditures (kamu harcamaları)", "government spending (kamu harcaması)", "government spendings (kamu harcamaları)" ve "economic growth (ekonomik büyüme)" olarak belirlenmiştir. Anahtar kelimelerin belirlenmesinin ardından kullanılacak olan veriler Web of Science (WoS) çekirdek koleksiyonundan (SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI, CPCI-S, CPCI-SSH, BKCI-S, BKCI-SSH, ESCI) derlenmiştir. Adım 3'te araştırmanın özelleştirilmesi ve alan dışı sonuçların engellenmesi için "economics (ekonomi)", "political science (siyaset bilimi)" ve "public administration (kamu yönetimi)" kategorileri seçilerek çalışmanın çerçevesi belirlenmiştir. Çerçeve belirlendikten sonra 3498 adet çalışma analize dahil edilmiştir. Son olarak adım 4'te gösterildiği gibi analiz sonucu elde edilen ilgili yıl, yazar, kurum ve ülke iş birlikleri bulgular yorumlanmıştır. Bibliyometrik analizin tamamlanmasının ardından ilgili literatürdeki öncü çalışmaların belirlenmesi için en çok atıf alan çalışmalar detaylı bir şekilde incelenmiş ve özet bulgularına çalışmada yer verilmiştir.

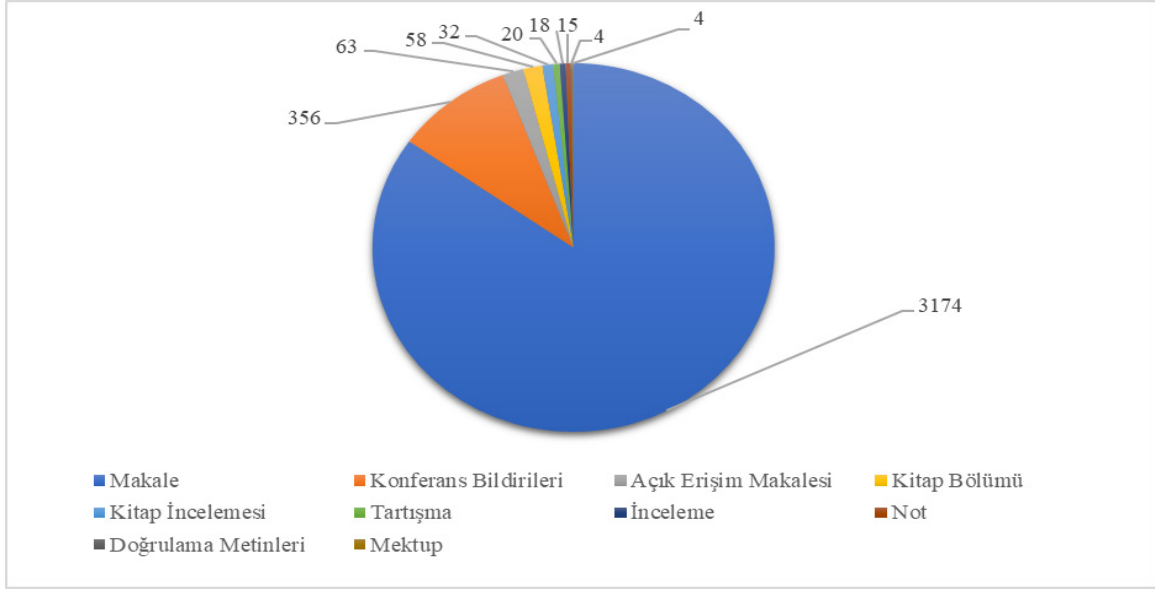
3. BİBLİYOMETRİK ANALİZ VE BULGULAR

Büyüme ve kamu harcaması arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların seyrini ve gelişimini analiz etmek amacıyla literatürde yer alan yayınların kurum, ülke, yazar iş birlikleri, anahtar kelimelerin dağılımı incelenmiştir.

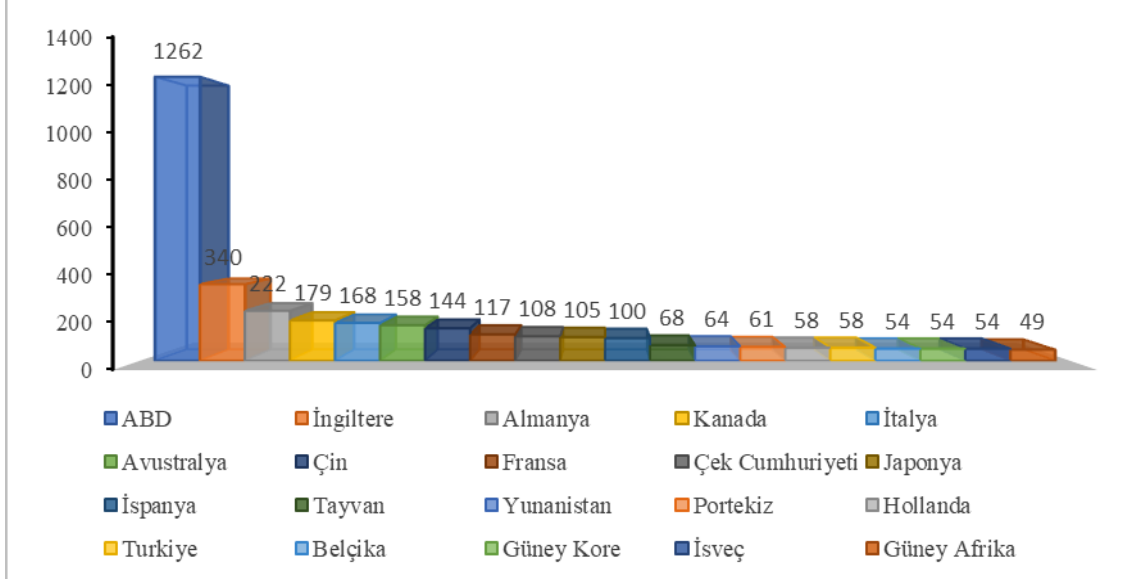
Şekil 2: Yıllar itibarıyla Yayın ve Atıf Sayısı

İlk olarak çalışmaların yıllar itibarıyla seyrine bakılmıştır. Çalışma ve atıf sayılarının yıllara göre değişiminin gösterildiği Şekil 2'ye göre 1980-1983 yılları istisna olmak üzere çalışmaların ve atıfların sürekli olarak bir yükseliş trendinde olduğu saptanmıştır. 1990-2005 yılları arasındaki seyre bakıldığında çalışma ve atıf sayılarının stabil olduğu gözlemlenirken özellikle 2008 yılından sonraki süreçte çalışmaların yükselen bir ivme gösterdiği; bununla birlikte atıf sayılarının da paralel olarak arttığı tespit edilmiştir.

Şekil 3: Doküman Türlerine Göre Yayınların Dağılımı

Şekil 3'te çalışmaların türlerine göre dağılımı verilmiştir. Ekonomik büyüme ve kamu harcamaları özelindeki çalışmaların %90'dan fazlası (3174 adet) makalelerdir. Kalan yayınların 356'sı konferans bildirileri, 63'ü açık erişim makaleleri, 58'i kitap bölümü, 32'si kitap incelemesi, 20'si editöryal röportaj, yazı vb. materyallerden oluşan tartışmalardan, 18'i inceleme, 15'i akademik notlar, kalan 4'ü ise doğrulama metinleri ve mektuplardan oluşmaktadır.

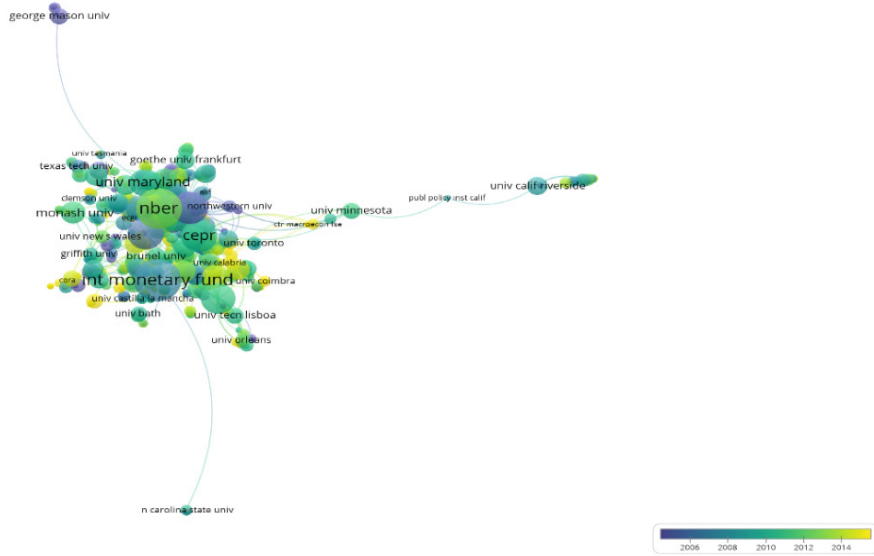

Şekil 4: Çalışmaların Ülkelere Göre Dağılımı

Şekil 4'te ilgili literatürde en çok çalışmaya sahip olan yirmi ülke sırasıyla seçilmiştir. Ülkeler bazında 1262 çalışma ile başı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) çekmekte; 340 çalışma ile İngiltere ikinci sırada gelmektedir. Türkiye ve Hollanda ise 58'er çalışmayla 15 ve 16. sırayı paylaşmaktadırlar.

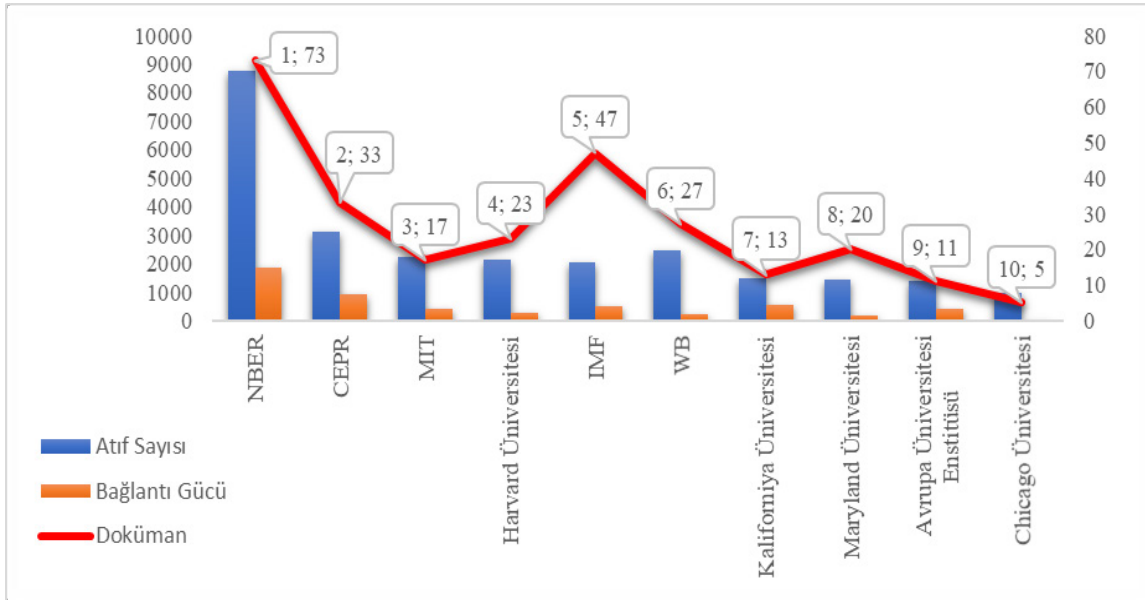
3.1. Kurum İş Birliği

Bibliyometrik ağ analizinde incelenen ilk konu kurumlar arasındaki iş birliğidir. Şekil 5'te kurum iş birliği ağı, Şekil 6'da en etkili on kurum ve atıf sayılarına yer verilmiştir.

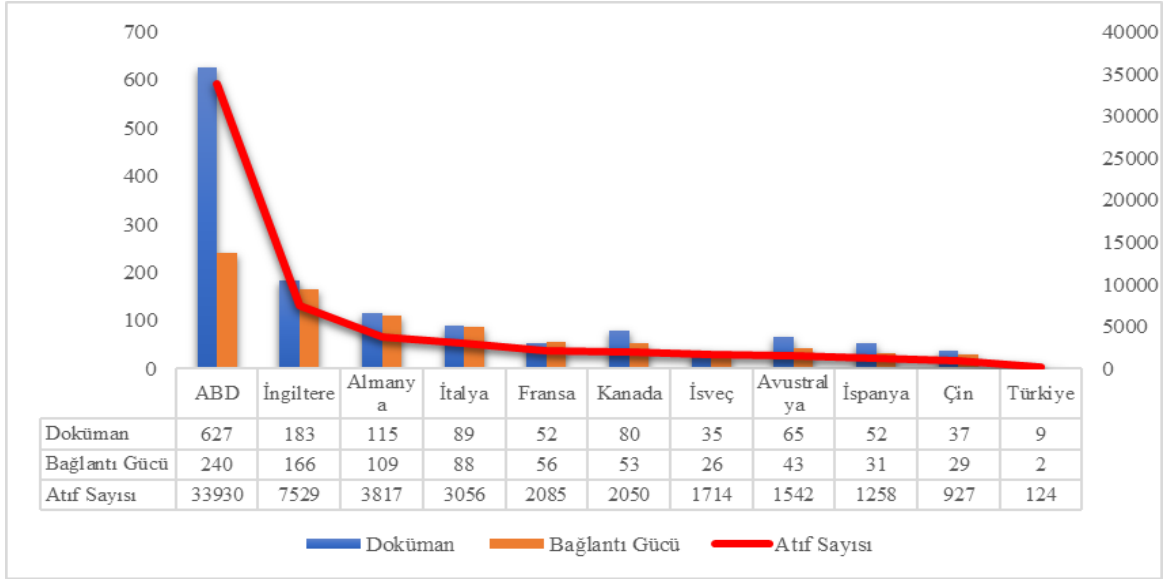
Şekil 5: Kurum İş Birliği Ağ Haritası

Kurum iş birliği analizinde, bir kurumun en fazla 50 adet, en az ise bir makalesine yer verilmiştir. Tespit edilen 1128 kurum arasından 607'sinin birbiri ile bağlantısının olduğu görülmüş ve Şekil 5'te bağlantı içerisinde olan kurumların ağ haritası sunulmuştur. Şekil 5 incelendiğinde kurum iş birliği ağ haritasında en yüksek bağlantı gücüne sahip ve ağ merkezinde yer alan kurumun ABD merkezli Ulusal Ekonomik Araştırma Bürosu (National Bureau of Economic Research-NBER) olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 6: Kurum İş Birliğinde En Etkili 10 Kurum

Şekil 6'da en etkili on kurumun Avrupa ve Amerika merkezli olduğu görülmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise kurumların genel olarak üniversiteler olduğudur. Üniversitelerin en etkili kurumlar içerisinde %60'lık bir dilimi kapsadığı da ayrıca görülebilmektedir.

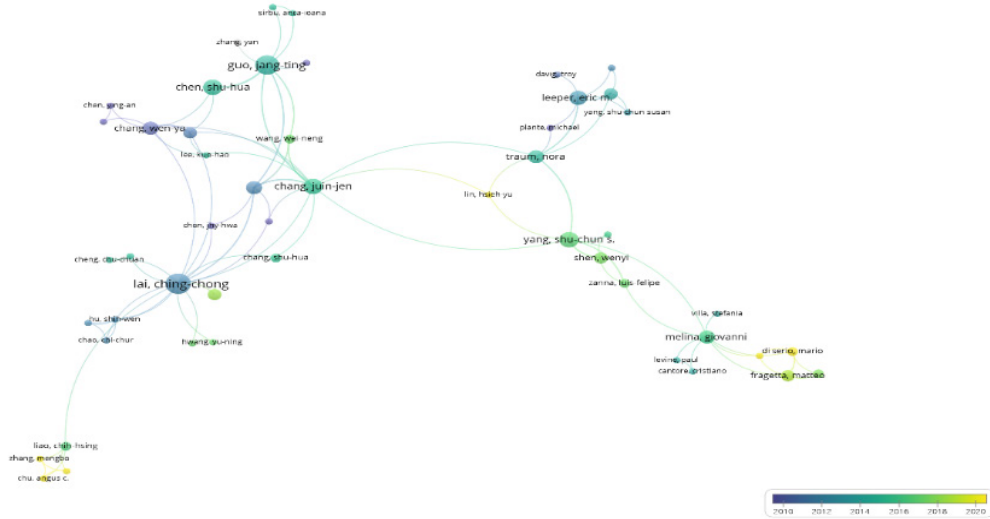

Şekil 9. Ülke İş Birliğinde En Etkili 10 Ülke ve Türkiye

Ülke iş birliğine ait detaylı veriler Şekil 8’de sunulmuştur. Şekil 8’de bulunan veri tablosuna göre ülkeler arasında atıf, çalışma ve bağlantı gücü açısından en etkili ülkenin 33930 atıf sayısı, 627 çalışma ve 240 bağlantı gücü ile ABD olduğu görülmektedir. Ardından 7529 atıf sayısı, 183 çalışma ve 166 bağlantı gücü ile İngiltere gelmektedir. Türkiye ise 124 atıf sayısı, 9 çalışma ve 2 bağlantı gücü ile 86 ülke arasından 37. Sırada yer almaktadır.

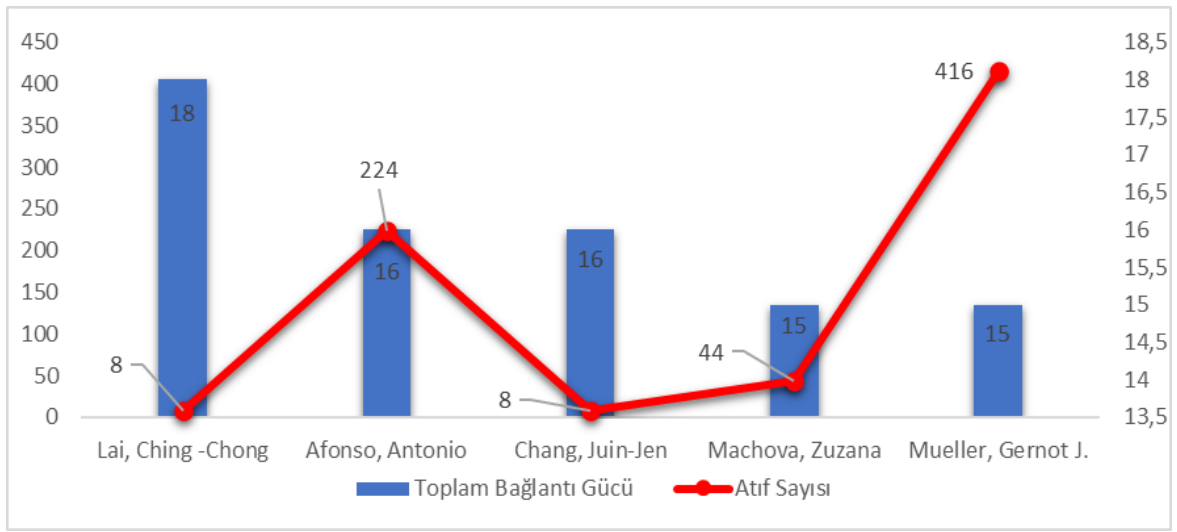
3.3.Yazar İş Birliği

Bibliyometrik ağ analizinde incelenen üçüncü konu yazarlar arası iş birliğidir. Bu iş birliğini açıklamada; Şekil 10’da ortak yazarlık ağı ve Şekil 11’de ise en etkili 5 yazar grafiğinden yararlanılmıştır.

Şekil 10: Yazar İş Birliği Ağ Haritası

Yazarlar arası iş birliği ağ analizinde, bir yazarın en fazla 25 adet¹ makalesi analize dahil edilmesi kısıtlayıcı kriter olarak seçilmiştir. Seçim sonucunda elde edilen bulgular neticesinde toplamda 5479 adet yazar olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde toplam 5479 yazar içerisinde en yüksek ağ haritalamasında 50 yazarın birbiriyle ilişkide olduğu saptanmıştır. Bu kapsamda Şekil 9'da analiz içerisinde birden fazla ağ haritası olmasına rağmen yazarlar arasındaki en yüksek iş birliği haritası görselleştirilmiştir. Yani 5479 yazar arasında daha küçük kümelenmeler dahilinde farklı iş birlikleri haritaları mevcuttur. En çok yazarın olduğu kümede dahi sadece 50'sinin birbiriyle çalışmış olması yazarlar arasında yaygın bir ortak çalışma kültürü olmamasına ait en önemli çıkarımlardan birisidir. Bununla birlikte 50 kişilik kümede dahi kilit rol oynayan yazarlar neticesinde ağ bağlantısı kurulduğu sonucu unutulmamalıdır. Ağ incelendiğinde tespit edilen bir diğer durum ise Chang Juin-Jen'in Lin Hsier Yu, Yang Su-Chun ve Traum Nora ile sosyal sermaye transferi gerçekleştirerek ağda doğu ve batı bloğu arasındaki bağlantıyı kurmuştur. Analize konu çalışmaların yılları ve yazarların ilgili yıllarındaki özgeçmişleri incelendiğinde bu kolayca tespit edilebilmektedir. Ek olarak haritanın sağ alt köşesinde oluşan ağa bakıldığında Melina, Giovanni önderliğinde bir İtalyan yazarın kültürünün de oluştuğu görülebilmektedir.

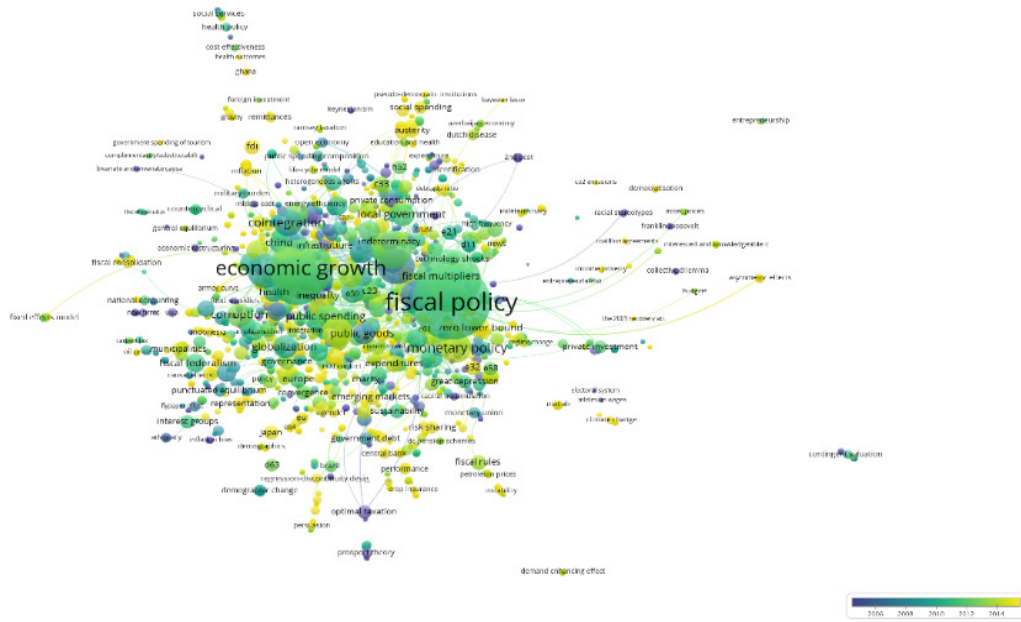
Şekil 11: Yazar İş Birliğinde En Etkili 5 Yazar

Lai, 10 adet çalışması, 8 atf sayısı ve 18 toplam bağlantı gücüyle en etkili yazarlar arasında ilk sırada yer almaktadır. En etkili ikinci yazar ise yapmış olduğu 12 çalışmadan, toplamda 224 atf alan ve 16 toplam bağlantı gücüyle Alfonso'dur. Chang, 8 atf ve 16 toplam bağlantı gücü ile en etkili yazarlar arasında üçüncü sırada, Machova, 44 atf ve 15 toplam bağlantı gücüyle dördüncü sırada yer almaktadır. Mueller, ise yayımlanmış olduğu 9 makale ile 416 atf sayısı ve 15 toplam bağlantı gücüyle en etkili beşinci yazar olarak karışımıza çıkmaktadır.

3.4. Anahtar Kelime Analizi

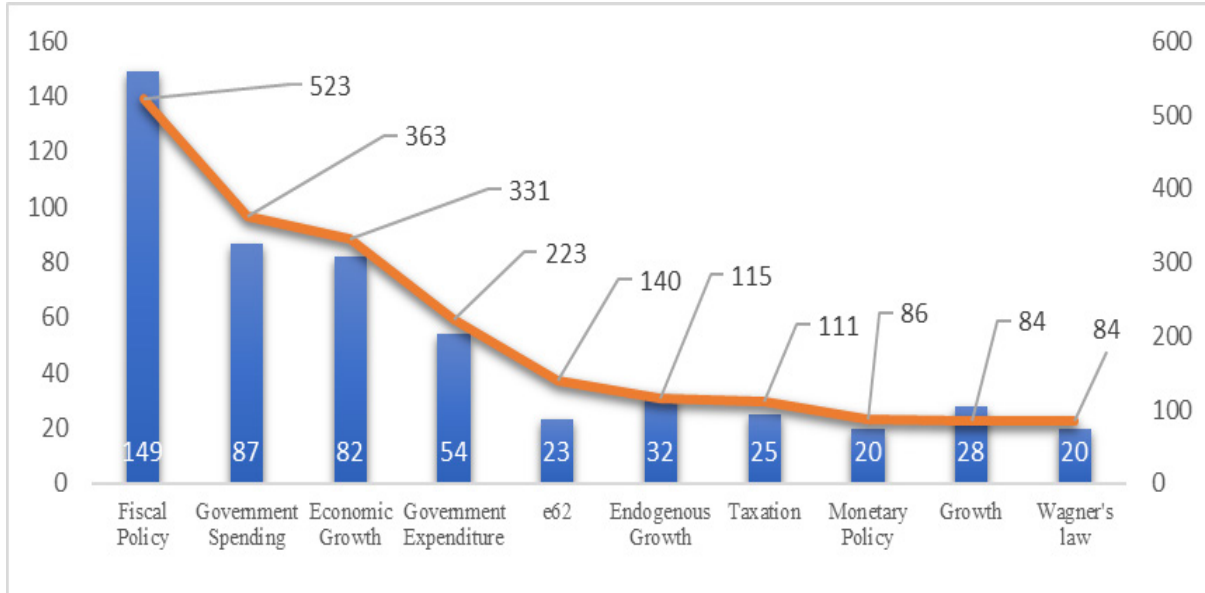
Bibliyometrik ağ analizde önemli bir analiz türü de yaygın kullanılan anahtar kelimelerin tespitidir. Şekil 12'de anahtar kelime ağı ve Şekil 13'te en çok kullanılan 10 anahtar kelime gösterilmiştir.

¹ Burada yer alan kısıtlama sayısını VOSviewer programı tarafından belirlenmektedir.

Şekil 12: Anahtar Kelime Ağ Haritası

Anahtar kelime ağ analizinde toplam 3498 çalışmada kullanılan toplam 2246 anahtar kelime içerisinde 1874 tanesinin aralarında bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Ağ haritasında “economic growth (ekonomik büyüme)” ve “fiscal policy (maliye politikası)” anahtar kelimeleri hem ağırlık hem de bağlantı gücü açısından ağın merkezinde yer aldığı gözlemlenmiştir. Şekil 11’de koyu maviden sarıya doğru açılan renk skalası zamanı temsil etmektedir. En çok kullanılan anahtar kelimelerin aynı zamanda 2008-2012 diliminde kullanıldığı görülmektedir.

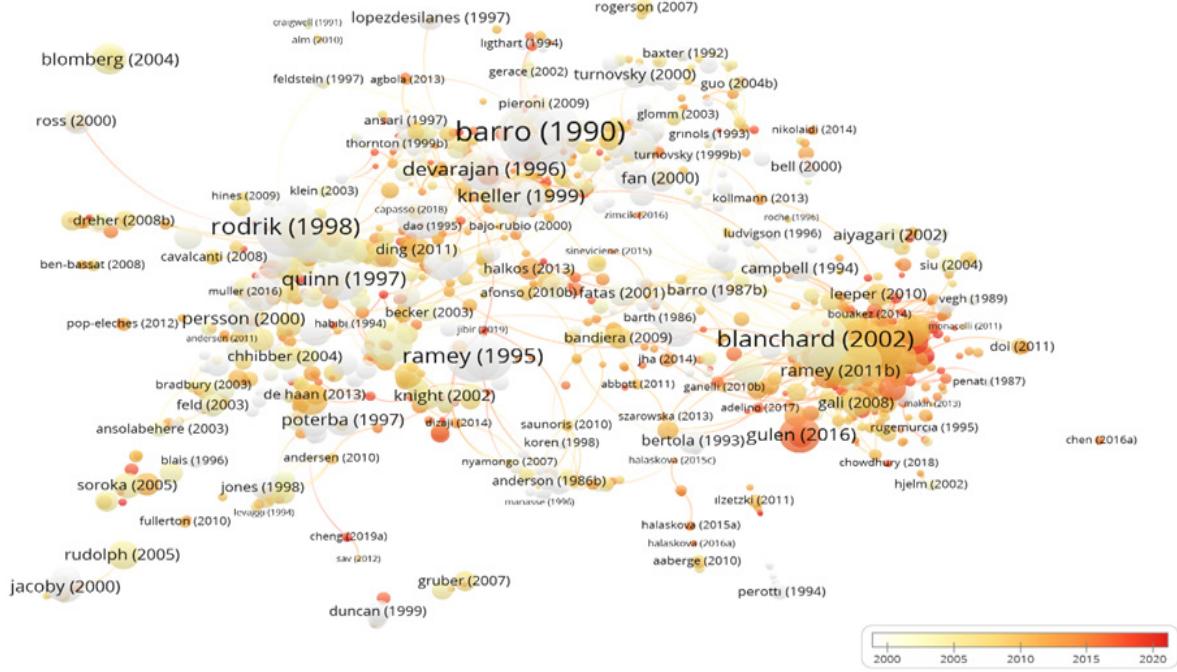

Şekil 13: En Çok Kullanılan 10 Anahtar Kelime

Analizden elde edilen bulgular neticesinde “fiscal policy (maliye politikası)” 149 kez kullanılarak 523 adet bağlantı gücüyle en çok kullanılan anahtar kelime olmuştur. İkinci en etkili anahtar kelime “government spending (kamu harcamaları)” üçüncü en etkili anahtar kelime ise “economic growth (ekonomik büyüme)” olmuştur. Onuncu en etkili anahtar kelime ise “wagner’s law (Wagner Yasası)” olmuştur ve bu anahtar kelime toplamda 20 kez kullanılmış ve 84 bağlantı gücüne sahip olduğu belirlenmiştir.

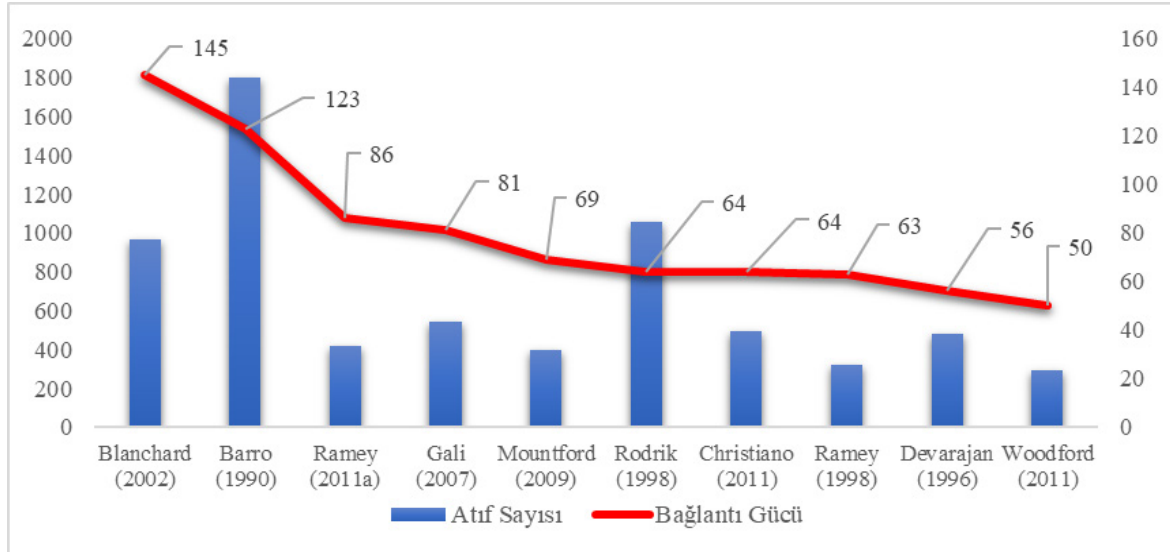
3.4.Çalışmalarda Atıf Ağı

Çalışmalarda atıf ağı, analize konu olan çalışmaların yapıldıkları yıllar itibariyle birbirleriyle olan atıf ilişkisini göstermektedir. Bu kapsamda literatürde yer alan çalışmalara yapılan atıflara ilişkin ağ haritası Şekil 14'te ve atıf ağında en etkili 10 çalışma Şekil 15'te sunulmuştur.

Şekil 14: Çalışmalarda Atıf Ağ Haritası

Şekil 14'te 3498 çalışmanın yer aldığı ağ haritası incelendiğinde 1097 çalışmanın birbiriyle bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Ağın merkezinde Blanchard, Barro ve Ramey'in çalışmalarının olduğu görülmektedir. Sarıdan kırmızıya doğru bir renk skalası aracılığıyla verilen zaman bilgisine göre çalışmaların genellikle 2005 ve 2020 yılları arasında yoğunlaştığını tespit edilmiştir.

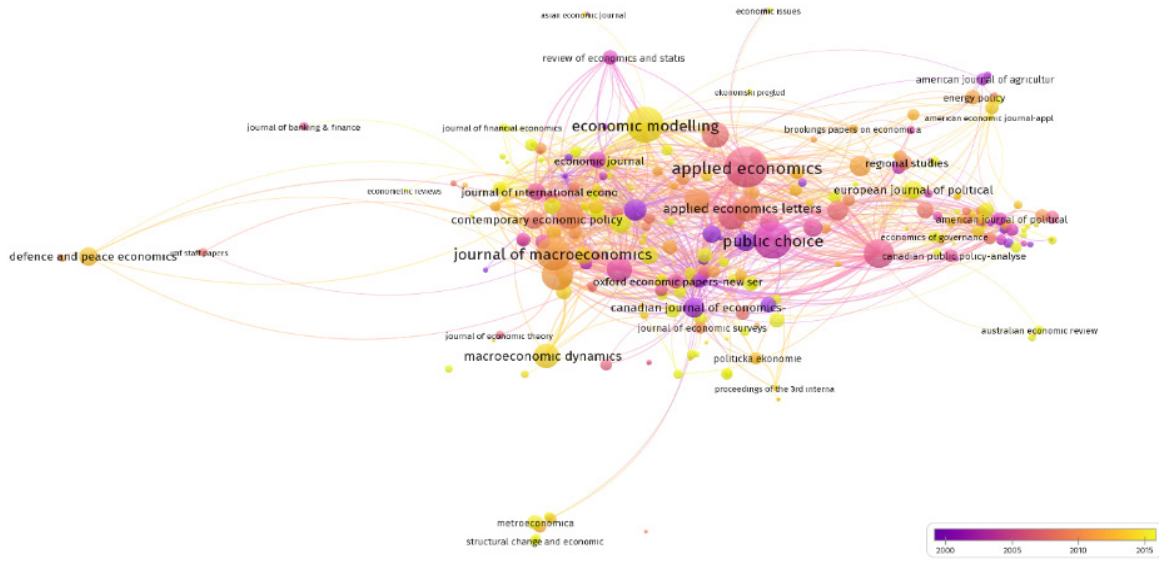

Şekil 15: Atıf Ağındaki En Etkili 10 Çalışma

Şekil 15 incelediğinde Blanchard'ın 2002 yılında yapmış olduğu çalışma ile atıf ağında en fazla bağlantıya sahip olduğu görülebilmektedir. Barro'nun 1990 yılında yapmış olduğu çalışma ise en çok atıf alan çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Dikkat çeken diğer bir nokta ise Ramey'in 2011 ve 1998 yılında yapmış olduğu çalışmalarıdır. En etkili on çalışma arasında bağlantı gücü ve atıf sayısı esas alındığında Ramey'in de literatürde oldukça etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

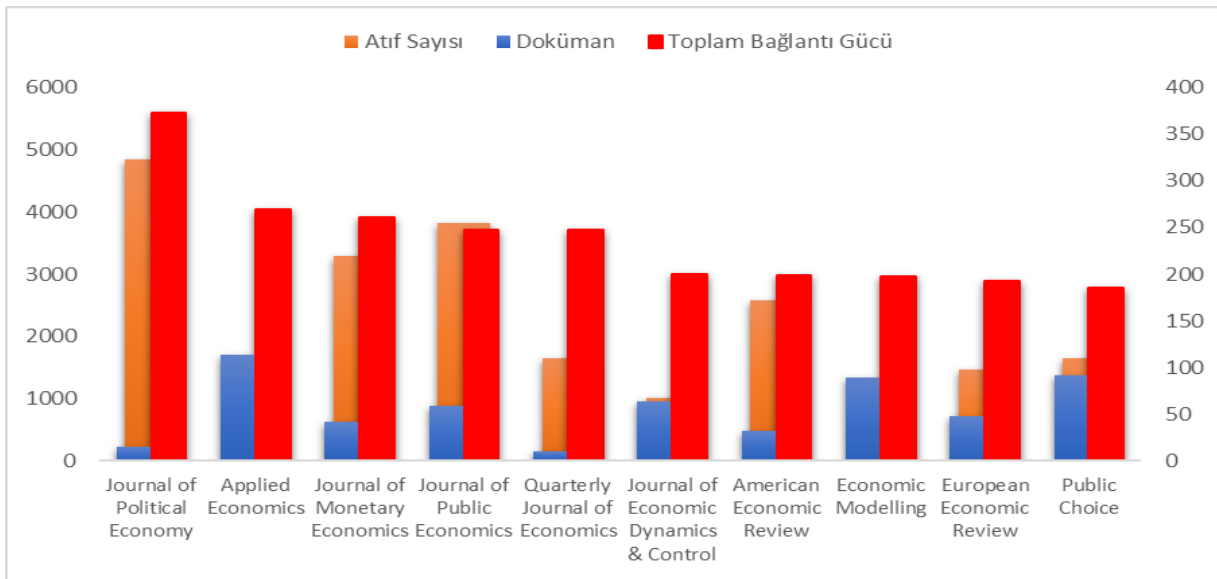
3.5.Kaynaklarda Atıf Ağı

Bilimsel çalışmaların yayımlandıkları dergilerin güçlü bir saygınlığının olması yazarlar açısından dikkat edilen önemli hususlardan bir tanesidir. Analizin bu kısmında çalışmaların yayımlandıkları kaynakların zamanla nasıl bir gelişim gösterdiği incelenmiştir. Şekil 16'da kaynaklarda atıf ağı ve Şekil 17'de en etkili 10 yayıncının (ve/veya der

Şekil 16: Kaynaklarda Atıf Ağ Haritası

Şekil 16'da görselleştirilen analiz sonucunda elde edilen bulgular ile 764 dergi arasında en çok 260 derginin birbiriyle atıf bağlantısı olduğu tespit edilmiştir. Ağ'ın merkezinde "applied economics", "public choice", ve "applied economics letters" dergilerinin olduğu görülmektedir.

Şekil 17: Atıf Ağındaki En Etkin 10 Dergi

En etkili 10 dergiye baktığımızda ilk sırada atıf sayısı ve toplam bağlantı gücüyle “Journal of Political Economy” bulunmaktadır. İlgili dergi ekonomik büyüme ve kamu harcamaları alanında analiz döneminde yayımlanmış olduğu 15 çalışmayla, 4852 atıf, 373 toplam bağlantı gücüne sahiptir. İkinci sıradaki dergi ise “Applied Economics” olmuştur. Aynı zamanda “Applied Economics” dergisi, en etkili on dergi arasında en çok yayın sayısına sahip olan dergidir. Buna göre yayımlanmış olduğu 114 çalışma ile 1161 atıf almış ve 269 toplam bağlantı gücüne erişmiştir. Bir diğer dikkat çeken dergi ise “Quarterly Journal of Economics” olmuştur. Derginin ilgili alanda yayımlanmış olduğu 10 çalışma ile 1655 atıf almış ve 247 toplam bağlantı gücüne sahip olmuştur.

4.KAMU HARCAMALARI VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNDE EN ÇOK ATIF ALAN MAKALELER ÜZERİNE KISA BİR DEĞERLENDİRME

Bu bölümde kamu harcamaları ve ekonomik büyüme üzerine WoS çekirdek koleksiyonundan uygulanan filtreler sonucunda oluşturulan literatürdeki en çok atıf alan 50 adet çalışmanın incelemesi yapılmıştır. Yapılan çalışmaların sıralaması azalan atıf sayısı baz alınarak gerçekleştirilmiştir.

Barro (1990), kamu sektörünün üretmiş olduğu mal ve hizmetleri bir üretim faktörü olarak görmektedir. Kurmuş olduğu modelde kamu hizmetlerinden kaynaklı oluşabilecek dışsallıkları modelinde endojen bir değişken olarak ele almaktadır. Çalışmada özel sektör ve kamu sektörünün bir arada eşanlı olarak çalışması gerekliliğini vurgulamış ve sabit getiriler yasası çerçevesinde değerlendirmiştir. Özel sektör ve kamu sektörü tarafından yapılan üretimin eş zamanlı olarak yapılmaması durumunda ise azalan verimler yasasının devreye gireceğini söylemiştir.

Rodrik (1998), dış ticaret getirileri ve kamu harcamaları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında dış ticaret ve kamu harcamalarının büyüklüğü arasında bir korelasyon ilişkisi olduğunu saptamıştır. Yüksek gelirli ülkelerin yüksek kamu harcamalarına sahip olduğunu ve bu kamu harcamalarının büyük bölümünün düzenleyici bir rol oynamak için kullanıldığını öne sürmüştür.

Blanchard ve Perotti (2002), hükümet harcamalarındaki ve vergilerdeki şokların savaş sonrası dönemde ABD'nin ekonomik faaliyetleri üzerindeki dinamik etkilerini açıklamışlardır. Vektör otoregresyon (VAR)/olay analiz yaklaşımı kullanıldığı, çalışma neticesinde verimli kamu harcama şoklarının ekonomik büyümeyi doğrusal bir şekilde olumlu etkilediğini bunun yanı sıra vergi artış şoklarının olumsuz olarak ekonomik büyümeyi etkilediği tespit edilmiştir. Çalışmadaki bir diğer bulgu ise hem kamu hem de vergi şoklarının gerçekleşmesinin yatırım harcamalarını olumsuz olarak etkilediğidir.

Ramey ve Ramey (1995), 92 ülke ve OECD üye ülkelerinde kamu harcamalarındaki dalgalanmaların ekonomik büyüme üzerine etkilerini incelemişlerdir. Kamu harcamalarının volatil olduğu ülkelerde daha düşük ekonomik büyüme yakalanırken, volatilitenin daha düşük seviyede olduğu ülkelerdeki kamu harcamalarının büyümeyi olumlu olarak etkiledikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Tüketim ve kamu harcamaları üzerine yapmış oldukları çalışmada Galí vd. (2007), kamu harcamalarındaki artışın tüketimi arttırdığını öne sürmüşlerdir. Elde ettikleri bulguların klasik iş döngüsü modelleriyle kolayca anlaşılamayacağını düşünerek yeni Keynesyen modele dayanan bir sistematik kullanmışlardır. Çalışmada ayrıca yapışkan fiyatların ve açık finansman etkileşiminin, kamu harcamaları üzerine etkilerini incelemişlerdir.

Glaeser vd. (1995), 1960 ve 1990 yılları arasında ABD'nin 203 büyük kentinde yapmış oldukları ampirik çalışmada; ekonomik büyümeyi sağlayan dinamikleri açıklamışlardır. Çalışma neticesinde ekonomik büyümenin, kamu harcamalarıyla negatif, devlet borcuyla pozitif bir ilişkisi olduğunu saptamışlardır.

Acemoglu vd. (2003), yüksek enflasyon, büyük bütçe açıkları ve yanlış gösterilen döviz kurları gibi politikalar uygulayan ülkelerin savaş dönemlerinde ekonomik kırılganlığının daha çok arttığını öne sürmüşlerdir. Bu tür uygulamaların var olduğu ülkelerdeki sonuçları nedensel bir yaklaşımla incelemişler; siyaset, bilim, sanat vb. kurumsal yapısı çarpık ve yolsuzluk, rüşvet, adam kayırma gibi durumların daha çok yaşandığı ülkelerde kırılganlığın daha yoğun olarak gözlemlendiği sonuçlarını elde etmişlerdir.

Mauro (1998), kurumsal yozlaşmanın ve rüşvetin yaygınlaştığı olduğu ülkeleri esas aldığı çalışmasında ülke ekonomileri ve bu ekonomilerdeki kalkınma carilerinin nasıl etkilendiğini açıklamıştır. Hükümetlerin ve onun adına

halka hizmet etmekte olan kamu sektörünün yolsuzluğa, yozlaşmaya ve rüşvete düşmesi kamu harcamalarını ve ekonomik dinamikleri negatif olarak etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Christiano vd. (2011), faiz oranlarının sabit tutulduğu ya da sıfır bandında kaldığı dönemler içerisinde kamu harcamaları neticesindeki oluşan büyüme üzerindeki çarpan etkisini incelemişlerdir. Çalışma neticesinde nominal faiz oranlarının sabit tutulduğu durumda kamu harcamalarında yaşanacak olan bir birimlik artışın çarpanından daha büyük olacağını ve bununla ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyeceğini tespit etmişlerdir.

Devarajan vd. (1996), 43 gelişmekte olan ülke verisini kullanarak yapmış oldukları çalışmada, kamu harcamalarındaki istikrarlı artışın büyüme üzerine pozitif olarak etki ettiği göstermişlerdir. Bununla birlikte kamu harcamalarının artışın, sermaye ve kişi başına milli gelir üzerinde negatif bir etki yarattığı elde edilen bulgular olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ravallion ve Chen (2007), 1980-2001 döneminde kırsal kesim ve kentler arasında gelir dağılımının yüksek derecede eşitsiz olduğunu saptamışlardır. Bu eşitsizliğin giderilmesi ve kırsal kesim ekonomik büyümesinin sağlanması adına tarım stratejileri, yerel kamu harcamalarının artırılması, çiftçiler üzerinden alınan vergilerin azaltılması ve enflasyonun düşürülmesi gibi politikalar önermişlerdir.

Ramey (2011), gerçekleştirdiği çalışmada kamu harcama şoklarının reel ekonomi üzerinde bir etkisi olduğunu göstermiştir. 1939-2008 dönemini kapsayan çalışmada kamu harcamaları ve harcama yapılacağına dair haberlerin tüketimi ve reel ücretleri arttığını tespit etmiştir. Ek olarak çalışmada bu harcamaların çarpan etkisinin harcama büyüklüğüne göre 0,6 ile 1,2 arasında olduğu saptamıştır.

Kneller vd. (1999), vergilendirme ve kamu harcamalarının durağan durum büyüme oranının içsel büyüme modellerinin tahminleriyle tutarlı olup olmadığını inceledikleri çalışmalarında Barro'nun kamu harcamaları yaklaşımını model çalışma olarak kullanmışlardır. OECD ülkeleri üzerinde yapılmış olan bu çalışmada etkin olmayan kamu harcamalarının ve vergilendirmenin yüksek olmasının büyümeyi azaltırken, düzenli ve artan oranlı vergilendirme ve etkin hükümet harcamalarının büyümeyi arttırdığını gözlemişlerdir.

Mountford ve Uhlig (2009), 1955-2000 yılları arasındaki savaş sonrası verileri kullanarak oluşturmuş oldukları modellemelerde maliye politikası şoklarının etkilerini incelemişlerdir. Üç tür senaryo kurgusu üzerinde ilerlemişlerdir. Bu üç tür; bütçe açığı modeli ile bir harcama atışı, denge bütçe modeli ile harcama artışı ve toplam gelirlerde artışın yaşandığı ancak kamu gelirlerinin sabit kaldığı durumlardır. Elde edilen bulgular neticesinde bütçeden açık verilmesi neticesinde borçlanmayla finanse edilen kamu harcamalarının ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Noy (2009) interestingly, developing countries, and smaller economies, face much larger output declines following a disaster of similar relative magnitude than do developed countries or bigger economies. A close study of the determinants of these adverse macroeconomic output costs reveals several interesting patterns. Countries with a higher literacy rate, better institutions, higher per capita income, higher degree of openness to trade, and higher levels of government spending are better able to withstand the initial disaster shock and prevent further spillovers into the macro-economy. These all suggest an increased ability to mobilize resources for reconstruction. Financial conditions also seem to be of importance; countries with more foreign exchange reserves, and higher levels of domestic credit, but with less-open capital accounts appear more robust and better able to endure natural disasters, with less adverse spillover into domestic production. (Noy, 2009, doğal afetlerin ekonomik denge üzerindeki etkiler üzerine çalışmıştır. Gelişmiş, gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde karşılaştırmalı olarak yapmış olduğu araştırma neticesinde doğal afetlerin makroekonomik göstergeler üzerinde olumsuz bir etki yaptığını vurgulamıştır.

Gulen ve Ion (2015), uygulanan ekonomi politikaları neticesinde ABD'de kamu kurumlarının sermaye yatırımları üzerindeki etkisini analiz etmişlerdir. Ekonomideki genel politika belirsizliğini tespit etmek için gazetelerde yayınlanan makalelerdeki frekans sayılarını hesaplamışlardır. Yapılan analizler sonucunda politikalarda oluşan belirsizliğin haberlerle birlikte sermaye yatırımları üzerinde olumsuz bir etki oluşturduğu yönünde bulgular elde etmişlerdir.

Zhang ve Zou (1998), Çin'in 1970'lerden sonraki büyüme ve kamu harcamalarının gelişimini inceleyen çalışmalarında, mali yerelleşme ile yerelde yapılan kamu harcamalarının kentlerin ekonomik büyümesini olumlu olarak etkilediğine ilişkin bulgular saptamışlardır.

Woodford (2011), Yeni Keynesyen modellemeler kullanarak kamu harcamalarının çıktı çarpanını hesaplamaya çalışmıştır. Değerlendirmeleri sonucunda yapışkan fiyatlar ve ücretlerde çarpanın boyutunun para politikasına bağlı olduğu tespit etmiştir.

Persson ve Tabellini (1999), çalışmalarında ekonomistlerin karşılaştırmalı olarak siyaset üzerine nasıl araştırma yapabileceklerini, kamu harcamalarının büyüklüğünü ve analizini siyasi sisteme nasıl entegre edebileceklerinin göstermeye çalışmışlardır. Modelde "Downs yöntemi" kullanarak oy maksimizasyonu ile kamu harcamaları arasında ilişki kurmaya çalışmışlardır. Yapmış oldukları çalışmalarında parlamenter sistem ile yönetilen ve başkanlık sisteminin olduğu ülkeleri analizlerinde kullanmışlardır. Başkanlık sistemi ile yönetilen ülkelerde parlamenter sistemin aksine kamu harcamalarının ekonomik büyümeye etkisinin daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Poterba (1997), kamu harcamaları ile demografik yapı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. 1960-1990 yılları arasında ABD eyaletlerinin baz alarak panel veri yöntemini kullanarak yapmış olduğu çalışmada kamu harcamalarının yaşlı nüfusun yoğunlukta olduğu bölgelerde eğitime daha az kullanıldığını, nüfusun gençleştiği bölgelerde ise öğrenci başına eğitim harcamalarının arttığını saptamıştır. Göstermiş olduğu bu sonuçlarla kamu kaynaklarının tahsisinde nesiller arası rekabete dikkat çekmiş ve yeni çalışmalarda uygulanacak modellere örnek teşkil edeceğini savunmuştur.

Jones vd. (1993), çalışmalarında içsel büyüme modellerinde optimal vergilendirmenin büyüme üzerine etkilerini araştırmışlardır. Araştırma çerçevesinde üç adet model oluşturmuşlardır. Bu modellerden birincisi, fiziksel ve beşerî sermayenin olduğu model, ikincisi ise Lucas tarzı modeldir. Modeller teknoloji ve esnek işgücünü esas almaktadır. Bu iki modelde aşamalı vergi oranı sıfır olduğu varsayımı ortadan kalktığı için kamu harcamaları dışsal tutulmuştur. İki modele ek olarak oluşturulan üçüncü modelde ise kamu harcamaları dahil edilmiştir. Oluşturulan simülasyonlar neticesinde bu üç modelde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Elde edilen simülasyon sonuçları neticesinde kamu harcamaları ve vergi oranlarında alınan radikal kararların, yüksek büyüme rakamları ve ekonomik refah artışıyla sonuçlandığına ulaşılmıştır.

Kormendi (1983), kamu kesiminin vergi indirimleri ile özel sektör büyümesi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmada kamu borcu ile finanse edilen ve cari dönemde verilen vergi indirimlerinin özel sektörde sermaye arttırıcı tüketim artışına neden olduğunun; bununda özel sektörde büyüme hızını azaltan bir servet etkisi yarattığını tespit etmiştir.

Ilzetki vd. (2013), 44 ülkenin çeyreklik verilerini kullanarak ekonomik büyüme, döviz kuru rejimi, dış ticaret açıklığı ve kamu borçluluğu gibi değişkenler üzerine yapılmış olan çalışmada mali çarpanların makroekonomi üzerine etkilerini gözlemlemiştir. Elde edilen bulgulara göre; kamu harcamalarının artışının ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin gelişmekte olan ülkelerde daha yüksek olduğu, mali çarpanın sabit döviz kuru rejimlerinde daha büyük olduğu, esnek döviz kuru rejimine sahip olan ülkelerde ise bu çarpanın sıfır ya da sıfıra yakın olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte, yüksek borçluluğa sahip olan ülkelerdeki mali çarpanın negatif etkisi olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Persson vd. (2000), yapmış oldukları çalışmada siyasi yönetim çeşitlerinin arasındaki temel farklar neticesinde vergilendirme, gelir dağılımı, kamusal mallar ve harcamaların farklılaşabileceğini öne sürmüşlerdir. Uygulamada harcama ve tahsiste parlamenter sistemde güçler ayrılığı yerine güçler birliğinin benimsendiği ve siyasilerin kaynakları kendi çıkarları için daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Başkanlık sisteminde ise güçler ayrılığının benimsendiği ve kaynakların kamu yararına kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Drazen ve Eslava (2010), kamu hizmetinde bulunanların kamu harcamalarının bileşimini değiştirerek; seçmenlerden elde edilen oyların optimize edilmeye çalışıldığı bir bütçe döngüsü modeli oluşturmuşlardır. Modelin sonucunda seçmenlerin rasyonel olması varsayımında dahi seçimler öncesindeki görüşlerini değiştirmeye çalışan siyasilere oy verebileceklerini tespit etmişlerdir.

Blomberg vd. (2004), 177 ülkenin 1968'den 2000 yılına kadar olan uluslararası terörizm faaliyetlerinin makroekonomik sonuçlarını analiz etmişlerdir. Düzensiz bir panel veri seti üzerinden yürütülen çalışma regresyon ve yapısal VAR modelleri ile kurgulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular terörizm faaliyetlerinin kalıcı etki bırakmasalar bile ekonomik büyüme ve kamu harcamaları üzerine anlamlı bir olumsuz etki yaptığını göstermiştir. Analiz sonucunda elde edilen bir diğer bulgu ise terörizm faaliyetlerinin sonuçlarının ülkeden ülkeye değişiklik göstermesidir.

Ramey (2011b), hükümet harcamalarındaki çarpanları ele almıştır. ABD'de ortaya çıkan ekonomik kriz sonrasında uygulanan maliye politikalarının ekonomi üzerindeki çarpan etkilerinin incelendiği çalışmadan elde edilen bulgular çarpan katsayılarının 0,8 ile 1,5 arasındaki değiştiği yönündedir.

Keeble ve Walker (1994), Birleşik Krallık'ta bulunan küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin KDV, iş kaydı ve kayıt silme istatistiklerini kullanarak 1980-1990 yılları arasındaki büyüme trendini tespit etmeye çalışmışlardır. Şehirler ve işletme türlerine göre uygulanan farklı ekonometrik modellemelerle yapılan analizler neticesinde yerel yönetim harcama politikalarının işletmelerin gelir artışı üzerinde anlamlı bir etki yaptığını tespit etmişlerdir. Ancak işgücü piyasasına üzerindeki etkisini istatistik olarak anlamsız bulunduğu yönünde sonuçlara ulaşmışlardır.

Eggertsson (2010), Yeni Keynesyen durgunluk teorisi hakkındaki çalışmasında daraltıcı vergi politikalarının durgunluğu daha da artırdığını öne sürmüştür. Ancak durağan talebi arttırmaya yönelik maliye politikalarının eşgüdümlü kullanılarak durgunluğun giderilebileceği tespitinde bulunmuştur.

Fölster ve Henrekson (2001), gelişmiş ülkelerin 1970-1995 yıllarını kapsayan ekonomik büyüme ve kamu sektörü büyüklüğü üzerine yapmış oldukları çalışmanın analiz bulgularına göre kamu sektörü büyüklüğü ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin güçlü olduğu yönünde sonuçlar elde etmişlerdir.

Landau (1983), kamu harcamalarının GSYH içindeki payı ile kişi başına düşen reel GSYH'deki büyüme oranı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Elde edilen bulgulara göre kamu harcamalarının ekonomik büyüme üzerinde olumsuz bir etkisinin varlığı tespit edilmiştir. Negatif etkinin tamamı nüfusu yetersiz ve alt gelir gruplarındaki ülkelerde gözlenmiş, orta ve üst gelir grubu için ise olumsuz bir ilişkiye dair kanıt bulunamamıştır.

Alesina vd., (2002), uygulanan maliye politikalarının yatırım üzerindeki etkilerini tespit etmeye çalışmışlardır. OECD ülkeleri üzerinde yapılan çalışmada panel veri yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen sonuçlardan birisi kamu harcamalarının sermaye karları ve yatırımlar üzerinde oldukça olumsuz etki yaptırır. Devlet tarafından yapılan istihdam ve uygulanan ücret politikalarının özel sektör üzerinde bir baskı oluşturduğuna dair teorik modellemelerle tutarlı kanıtlar tespit etmişlerdir. Vergiler ve kamu harcamalarının yatırımlar üzerindeki etkisine de bakılan çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu ise kamu harcamalarının yatırım üzerinde vergilerden daha büyük bir etki yarattırır.

Glomm ve Ravikumar (1997), dinamik denge modellerinde kamu harcamalarının büyüme üzerine etkilerini inceledikleri çalışmalarında kamu harcamalarını iki kategoride ele almışlardır. Bunlardan birincisi altyapı harcamaları diğeri ise eğitim harcamalarıdır. Sonuç olarak modellerde harcamaların büyüme üzerine etkilerini net ölçebilmek için ek değişkenlere ihtiyaç olduğu yönünde görüş bildirilmiştir.

Von Hagen ve Harden (1995), bütçe sürecinin ekonomi politikasıyla olan ilişkisini mali kurallar ile mali performans arasındaki ilişkiyi analiz ederek değerlendirmişlerdir. Bu çerçevede mali kuralların hem bütçe hem de mali performansı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya koymuş oldukları model mali yanılısama ve harcamaların yanılığının nasıl giderilebileceği göstermektedir.

Cogan, Cwik, Taylor ve Wieland (2010), modern maliye politikası araştırmalarında kullanılan modelleri değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Elde edilen bulgular maliye politikalarının değerlendirilmesinde kullanılan modellerin yeterli olmadığı yönündedir. Bu durum için temel varsayımları Yeni Keynesyen modellerde çarpan katsayılarının günümüz için oldukça yetersiz olmasıdır.

Lott ve Kenny (1999), kadınların oy hakkı ile kamu kesimi büyüklüğü arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. 1870-1940 yılları arasındaki verileri kullanarak yapmış oldukları çalışmada kadınların seçme ve seçilme hakkı elde

ettikten sonra ABD’de kamu harcamalarında ve gelirlerinde ani artışların yaşandığını; bu etkinin ise oylama ve seçilme hakkından yararlanan kadınların artması ile pozitif korelasyon içerisinde olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

Alm vd. (1992), mükellef uyumu ile ilgili çalışmaların zorluklarına dikkat çekerek, vergi uyumunun belirleyicilerinin tahminini laboratuvar ortamında incelemişlerdir. Vergi, ceza ve denetim yanında kamu harcamalarındaki değişikliklere mükelleflerin vereceği tepkileri deneylerden elde ettikleri bulgularla ampirik bir yöntemle yorumlamışlardır. Elde edilen bulgular neticesinde bireylerin daha düşük vergi oranlarıyla karşılaştıklarında ve üzerinde dolaylı vergi olan herhangi bir emtia satın aldıklarında vergiye uyumluluğun daha fazla olduğunu öne sürmüşlerdir.

Mertens ve Ravn (2013), ABD’deki vergilerde yaşanan değişikliklerin dinamik etkilerini araştırmışlardır. II. Dünya savaşı sonrasında gelir ve kurumlar vergilerinde yaşanan yapısal değişikliklerin konu alındığı çalışmada vergi kalemlerinde yaşanan şokların büyüme üzerinde etkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Knight (2002), federal hibeler ve eyalet kamu harcamalarını konu aldığı çalışmasında federal hibelerin eyalet hükümet harcamalarını dışlamadığı sonucuna ulaşmıştır.

Bleaney vd. (2001), 1970-1995 yılları arasında OECD ülkelerini kapsayan ampirik çalışmalarında kamu harcamaları ve vergilendirmenin büyüme üzerine kısa vadeli etkilerini incelemişlerdir. Elde edilen bulgular neticesinde Barro (1990)’nun içsel büyüme modelinin güçlü bir şekilde çalıştığını tespit etmişlerdir.

Fan vd. (2000)’in, Hindistan’a ait 1970-1993 yılları arasındaki yıllık verileri eyalet düzeyinde kullanarak yaptıkları çalışmada, farklı türdeki kamu harcamalarının kırsal kesim yoksulluk ve verimlilik artışı üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Elde edilen bulgular neticesinde Hindistan’ın kamu harcamalarının önceliklendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre kırsal kesime ve tarımsal araştırmalara aktarılabilecek kamu harcamaları kırsal kesimde yaşayan bireylerin yoksulluklarını azaltacak ve verimlilik artışı sağlayacaktır. Yapılan kamu harcamaları neticesinde ise verimlilik artışının büyüme üstünde olumlu bir etki yaratacağı saptanmıştır.

Aiyagari vd. (2002), oluşturmuş oldukları modelde kamunun borçlanması önüne geçilmesi gerektiğini Barro’nun eksik piyasa yapısına bağlı olarak açıklamışlardır.

Ravn vd. (2006), sanayileşmiş dört ülkenin çeyreklik verilerini kullanarak yapmış oldukları panel veri analizi sonucunda kamu harcamalarının üretim ve özel tüketimde bir genişlemeye, ticaret dengesinde bozulmaya ve reel döviz kurunda değer kaybına yol açtığına yönelik bulgular elde etmişlerdir.

Nakamura ve Steinsson (2014), kamu harcamalarının büyüme üzerindeki etkilerini tahmin etmek için 1966-2006 yılları arasındaki ABD’nin savunma harcamalarına ait veriler kullanmışlardır. Çalışmadaki amaç askeri harcamaların eyaletler bazındaki çarpan etkisini tahmin etmektir. Buna göre ABD’de toplam savunma harcamaları %1 artış gösterdiğinde California eyaletinde GSYH’sinde yaklaşık %3’lük, Illinois GSYH’sinde ise 0,5’lik bir artış gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Ülke genelinde ise savunma harcamalarındaki %1 artışın ortalama olarak GSYH’de %1,5 oranında bir artışa sebep olduğu tespit edilmiştir.

Ding ve Lichtenberg (2011), ana odak noktası Çin’de kentsel gelişme için ihtiyaç duyulan arazinin hükümet yetkilileri tarafından kullanılabilirliği ve bu tür arazi tahsisinin büyüme üzerindeki etkileri olan çalışmalarında ilgili tahsis yapısının kıyı bölgelerinde ekonomik büyümeyi desteklediği ancak kırsal bölgelerde ekonomik büyümeyi desteklemediği sonuçlarını elde etmişlerdir.

Shelton (2007), kamu harcamalarının 1970-2000 yılları arasında 100’den fazla ülkeyi kapsayan verilerini kullanarak gerçekleştirdiği analiz sonucunda Wagner yasasını doğrular nitelikte bulgular elde edilmesinin yanında harcamaların ademi merkezîliğe yol açtığı, artan dış ticaret açıklığıyla bağlantılı olan harcamaların riskli kategoride yer aldığı ve gelir eşitsizliğine sebep olduğunu tespit etmiştir.

Galí ve Monacelli (2008), parasal birlikler içerisinde optimal para ve maliye politikasının nasıl olması gerektiği üzerine yaptıkları çalışmada, para politikalarında uygulanan faiz oranlarının birlik içerisinde entegre olması gerektiğini, maliye politikası açısından ise kamu harcamalarının ülke özelinde yapılması gerektiğini

söylemektedir. Fiyat istikrarı konusunda birlik merkez bankalarının devreye girmesi ve politika üretilmesi gerektiğini savunmaktadırlar.

Turnovsky (2000), iş gücü arzının maliye politikası üzerindeki etkilerini analiz etmektedir. Yapmış olduğu analizde üç konuyu temel odak noktasına koymuştur. Bunlardan birincisi vergisel ve kamu harcamalarındaki değişikliklerin denge büyümesi, ikincisi optimal maliye politikası, üçüncüsü ise refah üzerindeki etkileridir.

Campbell (1994), stokastik büyüme modellerinin anlaşılmasına analitik bir çözüm getirerek vergilerle finanse edilen kamu harcamalarının makroekonomik şokların kalıcılığında önemli bir faktör olduğunu vurgulamıştır.

Ansari vd. (1997), üç Afrika ülkesinde kamu harcamaları ve ekonomik büyümeye ilişkin hangi görüşün çalıştığı üzerine Granger nedenselliği ve Holmes-Hutton analizlerini gerçekleştirmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre kamu harcamalarından ekonomik büyümeye doğru bir nedensellik ilişkisinin söz konusu ülkeler olan Gana, Kenya ve Güney Afrika için geçerli olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Analizde daha isabetli sonuçların alınabilmesi için oluşturulan kısıtlar neticesinde kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ile ilgili en çok atıf almış çalışmaların özeti yukarıda verilmiştir. Buna göre çalışmaların genel olarak kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiye atıfta bulunduğu görülmektedir. Çalışmada kamu harcamaları ve ekonomik büyümeye ek olarak yolsuzluk, doğal afetler ve demografik özellikler ülkelerin yönetim şekillerinin harcama ve büyüme rejimlerine etkisi gibi değişkenlerin de analizlere dahil edilerek çalışmaların yapıldığı görülebilmektedir (Acemoglu vd., 2003; Drazen ve Eslava, 2010; Lott ve Kenny, 1999; Noy, 2009; Persson vd., 2000; Persson ve Tabellini, 1999; Poterba, 1997). Çalışma neticesinde dikkat elde edilen bir diğer bulguda en çok atıf alan çalışmalarda ekonometrik yöntemlerin kullanılması olmuştur. Bu bulguya ek olarak söz konusu çalışmaların zaman aralığına bakıldığında en çok atıf alan çalışmalar özelinde özellikle 1990 ve 2015 yılları arasında oldukça yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.

5.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ilişkisi ekonomi literatüründeki en önemli konulardan birisidir. İki değişken arasındaki ilişkiyi esas alan literatürdeki çalışmaların tespiti ve bu çalışmaların eksik yönlerinin belirlenerek yapılacak olan çalışmalara ışık tutulmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda literatürde kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi esas alan çalışmaların bibliyometrik analiz neticesinde haritalandırılması, literatüre katkıda bulunmuş çalışmaların tespit edilmesi ve geniş bir perspektiften değerlendirilmesi amaçlanmıştır. 1975-2021 yılları arasındaki kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ilişkisini esas alan çalışmaların VOSviewer programı aracılığıyla yazar, kurum, ülke ve atıf ağ haritalandırması yapılmıştır. Çalışmanın kapsamını, Web of Science çekirdek koleksiyonuna uygulanan kısıtlar sonucunda ortaya çıkan 3498 çalışma oluşturmaktadır.

Analiz neticesinde çalışmaların en çok yayınlandığı ve atıf aldığı zirve yılın 2020 olduğu tespit edilmiştir. Analizde en dikkat çekici sonuç, en çok çalışmaya sahip olan, atıf alan ve bağlantı gücüne sahip olan kaynak, kurum ve yazarların ABD kaynaklı olmasıdır. Aynı zamanda ABD kaynaklı kaynak, kurum, yazar ve kurmuş oldukları iş birliklerinin genel olarak ağın merkezinde yer aldıkları saptanmıştır. Çalışmada dikkat çeken bir diğer nokta ise etkili kurumların üniversiteler olduğudur. Çalışmalarda kullanılan anahtar kelime yapısına bakıldığında “economic growth”, “fiscal policy” ve “public spending” terimlerinin ağ haritasının merkezinde olduğu saptanmıştır. Analiz neticesinde en çok atıf alan çalışmaların büyük çoğunluğunun ABD ve Avrupa kaynaklı yazarlar tarafından kaleme alındığı tespit edilmiştir. Barro (1990), Blanchard (2002) ve Rodrik (1998) çalışmalarının ağ haritasında merkezde yer aldığı saptanmıştır. Çalışmaların yayınladığı kaynaklarda toplam bağlantı ve atıf sayısında sırasıyla “journal of political economy”, “applied economics”, “public choice” ve “journal of public economics” dergileri literatürdeki etki gücü yüksek dergiler olarak göze çarpmaktadır.

Kümelenme içerisindeki güçlü çalışmaların 1990’ların sonu ve 2000’lerin başında yayımlanmış olmasına rağmen özellikle 2008 küresel krizinin ardından 2009-2011 yıllarında çok yoğun bir şekilde kamu harcamaları ve büyüme anahtar kelimelerini kullanan çalışma olması, neo-klasik doktrinin özellikle güçlü olduğu son 30 yıldaki realiteyi sorgulaması olarak yorumlanmıştır. Aynı zamanda ilgili dönemde konuya olan ilginin artması Keynesyen

öğretiler ile büyüme arasındaki ilişkinin tekrar gözden geçirilmesi olarak da yorumlamak mümkündür. Türkiye açısından bakıldığında; veri setinde ülke özelini inceleyen kısıtlı çalışmanın yer aldığı gözlemlenmiştir. Bu durumun temel sebebinin 2006 yılında uygulanmaya başlanan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun getirmiş olduğu bütçe sistematığı öncesinde ülkemize ilişkin sağlıklı kamu harcaması verilerinin elde edilememesi olarak düşünülmektedir.

Çalışma esasen bir meta veri analizi olmasından dolayı yapılan analizler üzerinde birçok değişiklik yapılmasına imkân verebilmektedir. Bu kapsamda analizde kamu harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi esas alan çalışmaların bibliyometrik ağ analizinde daha doğru ve net sonuçlar elde edilebilmesi için analize konu çalışmalara WOS çekirdek koleksiyonuna birçok sınırlama eklenmiştir. Bu sınırlamalar çalışmanın kısıtları olarak değerlendirilebilmektedir. Daha doğru kaynaklara ve çalışmalara ulaşabilmek bununla birlikte analizin yorum kapasitesini artırmak amacıyla bu kısıtlar çalışmaya konulmuştur. Ancak analizin genişletilmesi ve literatüre tam hakimiyetin sağlanması adına hem değişkenlerin hem de veri tabanları üzerindeki kısıtlamaların kaldırılması ile literatüre ek katkılar sunulabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acemoglu, D. (2012). Introduction to Economic Growth. *Journal of Economic Theory*, 147(2), 545–550. <https://doi.org/10.1016/j.jet.2012.01.023>
- Acemoglu, D., Johnson, S., Robinson, J., & Thaicharoen, Y. (2003). Institutional Causes, Macroeconomic symptoms: Volatility, Crises and Growth. *Journal of Monetary Economics*, 50(1), 49–123. [https://doi.org/10.1016/S0304-3932\(02\)00208-8](https://doi.org/10.1016/S0304-3932(02)00208-8)
- Ağcasulu, H., & Yavuz, İ. S. (2021). Yerel Yönetimler ve Bütçe İlişisine Yönelik Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 13(24), 104–121.
- Aiyagari, S. R., Marcet, A., Sargent, T. J., & Seppälä, J. (2002). Optimal Taxation without State-Contingent Debt. *Journal of Political Economy*, 110(6), 1220–1254. <https://doi.org/10.1086/343744>
- Akbaş, F., Tura, Ü., & Kaya, F. (2021). Web of Science Core Collection Veri Tabanında İslami Bankacılık ile İlgili Yapılan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(23), 56–78. <https://doi.org/10.47129/bartiniibf.846247>
- Alesina, A., Ardagna, S., Perotti, R., & Schiantarelli, F. (2002). Fiscal Policy, Profits and Investment. *American Economic Review*, 92(3), 571–589.
- Alm, J., Jackson, B. R., & Mckee, M. (1992). Estimating the Determinants of Taxpayer Compliance with Experimental Data. *National Tax Journal*, 45(1), 107–114. https://doi.org/10.1057/978-1-349-95988-4_100273
- Alnajem, M., Mostafa, M. M., & ElMelegy, A. R. (2021). Mapping the First Decade of Circular Economy Research: a Bibliometric Network Analysis. *Journal of Industrial and Production Engineering*, 38(1), 29–50. <https://doi.org/10.1080/21681015.2020.1838632>
- Ansari, M. I., Gordon, D. V., & Akuamoah, C. (1997). Keynes versus Wagner: Public Expenditure and National Income for Three African Countries. *Applied Economics*, 29(4), 543–550. <https://doi.org/10.1080/000368497327038>
- Barro, R. J. (1990). Government Spending in a Simple Model of Endogenous Growth. *Journal of Political Economy*, 98(5), S103–S125. <http://www.nber.org/papers/w2588.pdf>
- Black, J., Hashimzade, N., & Myles, G. (2017). *Dictionary of Economics* (5. baskı). Oxford University Press.
- Blanchard, O., & Perotti, R. (2002). An Empirical Characterization of the Dynamic Effects of Changes in Government Spending and Taxes on Output. *Quarterly Journal of Economics*, 117(4), 1329–1368. <https://doi.org/10.1162/003355302320935043>
- Bleaney, M., Gemmell, N., & Kneller, R. (2001). Testing the Endogenous Growth Model: Public Expenditure, Taxation and Growth Over the Long Run. *Canadian Journal of Economics*, 34(1), 36–57. <https://doi.org/10.1111/0008-4085.00061>
- Blomberg, S. B., Hess, G. D., & Orphanides, A. (2004). The Macroeconomic Consequences of Terrorism. *Journal of Monetary Economics*, 51(5), 1007–1032. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2004.04.001>
- Broadus, R. N. (1987). Toward a Definition of “Bibliometrics”. *Scientometrics*, 12(5–6), 373–379. <https://doi.org/10.1007/BF02016680>

- Brue, L. S., & Grant, R. R. (2012). *The Evolution of Economic Thought* (8. baskı). Cengage Learning.
- Campbell, J. Y. (1994). Inspecting the Mechanism: An Analytical Approach to the Stochastic Growth Model. *Journal of Monetary Economics*, 33, 463–506. [https://doi.org/10.1016/0304-3932\(94\)90040-X](https://doi.org/10.1016/0304-3932(94)90040-X)
- Christiano, L., Eichenbaum, M., & Rebelo, S. (2011). When Is the Government Spending Multiplier Large ? *Journal of Political Economy*, 119(1), 78–121.
- Cogan, J. F., Cwik, T., Taylor, J. B., & Wieland, V. (2010). New Keynesian versus Old Keynesian Government Spending Multipliers. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 34(3), 281–295. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2010.01.010>
- Devarajan, S., Swaroop, V., & Zou, H. (1996). The Composition of Public Expenditure and Economic Growth. *Journal Monetary Economics*, 37(1), 313–344.
- Ding, C., & Lichtenberg, E. (2011). Land and Urban Economic Growth in China. *Journal of Regional Science*, 51(2), 299–317. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9787.2010.00686.x>
- Diodato, P. V., & Gellatly, P. (1994). *Dictionary of Bibliometrics* (1. baskı). Routledge.
- Drazen, A., & Eslava, M. (2010). Electoral Manipulation via Voter-Friendly Spending: Theory and Evidence. *Journal of Development Economics*, 92(1), 39–52. <https://doi.org/10.1016/j.jdevco.2009.01.001>
- Eggertsson, G. B. (2010). What Fiscal Policy is Effective at Zero Interest Rates? İçinde *NBER Macroeconomics Annual* (C. 25, Sayı 1). <https://doi.org/10.1086/657529>
- Fan, S., Hazell, P., & Thorat, S. (2000). Government Spending, Growth and Poverty in Rural India. *American Journal of Agricultural Economics*, 82(4), 1038–1051. <https://doi.org/10.1111/0002-9092.00101>
- Fölster, S., & Henrekson, M. (2001). Growth Effects of Government Expenditure and Taxation in Rich Countries. *European Economic Review*, 45(8), 1501–1520. [https://doi.org/10.1016/S0014-2921\(00\)00083-0](https://doi.org/10.1016/S0014-2921(00)00083-0)
- Galí, J., López-Salido, J. D., & Vallés, J. (2007). Understanding the Effects of Government Spending on Consumption. *Journal of the European Economic Association*, 5(1), 227–270. <https://doi.org/10.1162/JEEA.2007.5.1.227>
- Galí, J., & Monacelli, T. (2008). Optimal Monetary and Fiscal Policy in a Currency Union. *Journal of International Economics*, 76(1), 116–132. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2008.02.007>
- Glaeser, E. L., Scheinkman, J. A., & Shleifer, A. (1995). Economic Growth in a Cross-Section of Cities. *Journal of Monetary Economics*, 36(1), 117–143. [https://doi.org/10.1016/0304-3932\(95\)01206-2](https://doi.org/10.1016/0304-3932(95)01206-2)
- Glomm, G., & Ravikumar, B. (1997). Productive Government Expenditures and Long-Run Growth. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 21(1), 183–204. [https://doi.org/10.1016/0165-1889\(95\)00929-9](https://doi.org/10.1016/0165-1889(95)00929-9)
- Gulen, H., & Ion, M. (2015). Policy Uncertainty and Corporate Investment. *Review of Financial Studies*, 29(3), 523–564. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhv050>
- Ilzetzki, E., Mendoza, E. G., & Végh, C. A. (2013). How Big (Small?) are Fiscal Multipliers? *Journal of Monetary Economics*, 60(2), 239–254. <https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2012.10.011>
- Işık, N., & Demir, F. (2012). Kamu Harcamalarında Etkinlik ve Verimlilik : Karaman Belediyesi Hizmetleri Üzerine Bir Uygulama. *Maliye Dergisi*, 163, 147–169.
- Jones, L. E., Manuelli, R. E., & Rossi, P. E. (1993). Optimal Taxation in Models of Endogenous Growth. *Journal of Political Economy*, 101(3), 485–517. <https://doi.org/10.1086/261884>
- Keeble, D., & Walker, S. (1994). New Firms, Small Firms and Dead Firms: Spatial Patterns and Determinants in the United Kingdom. *Regional Studies*, 28(4), 411–427. <https://doi.org/10.1080/00343409412331348366>
- Keynes, J. M. (2006). The General Theory of Employment, Interest and Money. İçinde *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-70344-2>
- Kneller, R., Bleaney, M. F., & Gemmell, N. (1999). Fiscal Policy and Growth: Evidence from OECD Countries. *Journal of Public Economics*, 74(2), 171–190. [https://doi.org/10.1016/S0047-2727\(99\)00022-5](https://doi.org/10.1016/S0047-2727(99)00022-5)
- Knight, B. (2002). Endogenous Federal Grants and Crowd-Out of State Government Spending: Theory and Evidence from the Federal Highway Aid Program. *American Economic Review*, 92(1), 71–92. <https://doi.org/10.1257/000282802760015612>

- Kormendi, R. C. (1983). Government Debt, Government Spending and Private Sector Behavior. *American Economic Association*, 73(5), 994–1010.
- Lancaster, F. W. (1977). *Measurement and Evaluation of Library Services*. Information Resources. <https://doi.org/10.1353/lib.0.0010>
- Landau, D. (1983). Government Expenditure and Economic Growth: A Cross-Country Study. *Southern Economic Journal*, 49(3), 783–792. <http://www.jstor.org/stable/1058716>
- Lott, J. R., & Kenny, L. W. (1999). Did Women’s Suffrage Change the Size and Scope of Government? *Journal of Political Economy*, 107(6), 1163–1198. <https://doi.org/10.1086/250093>
- Mauro, P. (1998). Corruption and the Composition of Government Expenditure. *Journal of Public Economics*, 69(2), 263–279. [https://doi.org/10.1016/S0047-2727\(98\)00025-5](https://doi.org/10.1016/S0047-2727(98)00025-5)
- Mertens, K., & Ravn, M. O. (2013). The Dynamic Effects of Personal and Corporate Income Tax Changes in the United States. *American Economic Review*, 103(4), 1212–1247. <https://doi.org/10.1257/aer.20180707>
- Mountford, A., & Uhlig, H. (2009). What are the Effects of Fiscal Policy Shocks? *Journal of Applied Econometrics*, 24, 960–992. <https://doi.org/10.1002/jae>
- Nakamura, E., & Steinsson, J. (2014). Fiscal Stimulus in a Monetary Union: Evidence from US Regions. *American Economic Review*, 104(3), 753–792. <https://doi.org/10.1257/aer.104.3.753>
- Noy, I. (2009). The Macroeconomic Consequences of Disasters. *Journal of Development Economics*, 88(2), 221–231. <https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2008.02.005>
- Persson, T., Roland, G., & Tabellini, G. (2000). Comparative Politics and Public Finance. *Journal of Political Economy*, 108(6), 1121–1161.
- Persson, T., & Tabellini, G. (1999). The Size and Scope of Government: Comparative Politics with Rational Politicians. *European Economic Review*, 43, 699–735. [https://doi.org/10.1016/S0014-2921\(98\)00131-7](https://doi.org/10.1016/S0014-2921(98)00131-7)
- Poterba, J. M. (1997). Demographic Structure and the Political Economy of Public Education. *Journal of Policy Analysis and Management*, 16(1), 48–66. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1520-6688\(199724\)16:1<48::AID-PAM3>3.0.CO;2-I](https://doi.org/10.1002/(SICI)1520-6688(199724)16:1<48::AID-PAM3>3.0.CO;2-I)
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics. *Journal of Documentation*, 24(4), 348–349.
- Ramey, G., & Ramey, V. A. (1995). Cross-Country Evidence on the Link Between Volatility and Growth. *American Economic Association*, 85(5), 1138–1151.
- Ramey, V. A. (2011a). Can Government Purchases Stimulate the Economy ? *Journal of Economic Literature*, 49(3), 673–685.
- Ramey, V. A. (2011b). Identifying government spending shocks: It’s all in the timing. *Quarterly Journal of Economics*, 126(1), 1–50. <https://doi.org/10.1093/qje/qjq008>
- Ravallion, M., & Chen, S. (2007). China’s (uneven) Progress Against Poverty. *Journal of Development Economics*, 82(1), 1–42. <https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2005.07.003>
- Ravn, M., Schmitt-Grohé, S., & Uribe, M. (2006). Deep Habits. *Review of Economic Studies*, 73(1), 195–218. <https://doi.org/10.1111/j.1467-937X.2006.00374.x>
- Rodrik, D. (1998). Why Do More Open Economies Have Bigger Governments? *Journal of Political Economy*, 106(5), 997–1032. <https://doi.org/10.1086/250038>
- Ruiz-Real, J. L., Uribe-Toril, J., Valenciano, J. D. P., & Gázquez-Abad, J. C. (2018). Worldwide Research on Circular Economy and Environment: A Bibliometric Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(12), 1–14. <https://doi.org/10.3390/ijerph15122699>
- Shelton, C. A. (2007). The Size and Composition of Government Expenditure. *Journal of Public Economics*, 91, 2230–2260. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2007.01.003>
- Şimşek, A. (2020). Girişimcilik Alanında Yapılmış Yayınların Bibliyometrik İncelenmesi: Web Of Science Veri Tabanı Örneği. İçinde *Ekonomik, Finans ve İşletme Yönetimi Alanında Güncel Gelişmeler - 1*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Şimşek, A., & Küçükeşmen, E. (2021). Web of Science Veri Tabanında Analitik Hiyerarşi Prosesiyle İlgili Yayınların Bibliyometrik Analizi. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 148–162. <https://doi.org/10.47257/busad.1040086>

- Skousen, M. (2007). *The Big Three in Economics: Adam Smith, Karl Marx and John Maynard Keynes*. Routledge.
- Snowdon, B., & Vane, R. H. (2017). *Modern Makroekonominin Temelleri, Temelleri, Gelişimi ve Bugünü*. Efil Yayınevi.
- Swanson, D., & Santamaria, L. (2021). Pandemic Supply Chain Research: A Structured Literature Review and Bibliometric Network Analysis. *Logistics*, 5(1), 1–22. <https://doi.org/10.3390/logistics5010007>
- Turnovsky, S. J. (2000). Fiscal Policy, Elastic Labor Supply and Endogenous Growth. *Journal of Monetary Economics*, 45(1), 185–210. [https://doi.org/10.1016/S0304-3932\(99\)00047-1](https://doi.org/10.1016/S0304-3932(99)00047-1)
- van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a Computer Program for Bibliometric Mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- van Eck, N. J., Waltman, L., & Noyons, E. C. M. (2010). A Unified Approach to Mapping and Clustering of Bibliometric Networks. İçinde *Eleventh International Conference on Science and Technology Indicators*.
- von Hagen, J., & Harden, I. J. (1995). Budget Processes and Commitment to Fiscal Discipline. *European Economic Review*, 39, 771–779. <https://doi.org/10.3790/ccm.52.4.527>
- Wang, X., Xu, Z., & Škare, M. (2020). A bibliometric analysis of Economic Research-Ekonomiska Istraživanja (2007–2019). *Economic Research-Ekonomiska Istraživanja*, 33(1), 865–886. <https://doi.org/10.1080/1331677X.2020.1737558>
- Woodford, M. (2011). Simple Analytics of the Government Expenditure Multiplier. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 3(1), 1–35. <https://doi.org/10.1257/mac.3.1.1>
- Zhang, T., & Zou, H. fu. (1998). Fiscal Decentralization, Public Spending and Economic Growth in China. *Journal of Public Economics*, 67(2), 221–240. [https://doi.org/10.1016/S0047-2727\(97\)00057-1](https://doi.org/10.1016/S0047-2727(97)00057-1)
- Zupic, I., & Čater, T. (2014). Bibliometric Methods in Management and Organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429–472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler (The authors of this article confirm that their work complies with the principles of research and publication ethics).
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir (This article was screened for potential plagiarism using a plagiarism screening program).